

คำวนที่สุด

ที่ ศย ๐๑๖/๑๒๑๖

ความเห็นประกอบเรื่องเพื่อทราบ
(หากไม่มีข้อทักท้วงให้ถือเป็นเรื่องที่ ครม.

เห็นชอบ/อนุมัติ)

๒๕ มกราคม ๒๕๖๗

สำนักงานศาลยุติธรรม

ถนนรัชดาภิเษก เขตจตุจักร

กทม. ๑๐๘๐๐

เรื่อง ความก้าวหน้าในการดำเนินการของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายใต้กระบวนการประเมินติดตาม
การปฏิบัติตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี คำวนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๗/ว(ล)๒๖๕๓๓ ลงวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๖
และเอกสารประกอบ

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรีขอให้สำนักงานศาลยุติธรรมเสนอความเห็น
ในเรื่องความก้าวหน้าในการดำเนินการของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายใต้กระบวนการประเมินติดตาม
การปฏิบัติตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ ในส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อประกอบ
การพิจารณาของคณะกรรมการรัฐมนตรี ความแจ้งแล้ว นั้น

สำนักงานศาลยุติธรรมขอเรียนว่า ปรากฏหมวดที่เกี่ยวข้องกับสำนักงานศาลยุติธรรมในรอบ
การประเมินติดตามการปฏิบัติตาม อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ รอบที่ ๑
ตามกลไกของอนุสัญญาในหมวดที่ ๓ ซึ่งปรากฏการปฏิบัติตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้าน
การทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ ดังนี้

ข้อบทที่ ๓๑ การอายัด การยึด และการริบทรัพย์สิน

ย่อหน้า ๔ บัญญัติว่า “ถ้าทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำความผิดเช่นว่าถูกแปรสภาพหรือ
เปลี่ยนแปลงทั้งหมดหรือบางส่วนเป็นทรัพย์สินอื่น ทรัพย์สินนั้นต้องอยู่ภายใต้บังคับของมาตรการที่อ้างถึง
ในข้อนี้แทนที่ทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดนั้น”

ปรากฏการเพิ่มเติมบทบัญญัติที่มีผลเป็นการอนุญาตให้ริบทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำ
ความผิดทางอาญา ซึ่งถูกแปรสภาพหรือเปลี่ยนสภาพไปเป็นทรัพย์สินอื่น โดยมีคำพิพากษาว่ามีการกระทำ
ความผิด ในกรณีอื่นนอกเหนือจากการริบภายใต้พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน
โดยสามารถดำเนินการตามพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๔ และที่แก้ไข
เพิ่มเติม มาตรา ๓๑ (๓) และตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๕๒ และที่แก้ไข
เพิ่มเติม มาตรา ๓

ย่อหน้า ๕ บัญญัติว่า “ถ้าทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดเช่นว่าถูกนำไปควบรวมกับ
ทรัพย์สินซึ่งได้มาจากแหล่งที่มาโดยชอบด้วยกฎหมาย ทรัพย์สินนั้นต้องถูกริบเพียงเท่ามูลค่าประเมินของ
ทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดที่ถูกนำมาควบรวมเข้ากับทรัพย์สินนั้น ทั้งนี้ โดยไม่กระทบต่ออำนาจใด ๆ
ในการอายัดหรือยึด”

ปรากฏการ...

ปรากฏการเพิ่มเติมบทบัญญัติที่มีผลเป็นการอนุญาตให้รับทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำ ความผิด ซึ่งถูกควรวรรณกับทรัพย์สินที่ได้มาจากแหล่งที่มาโดยชอบด้วยกฎหมาย ในกรณีอื่นนอกเหนือจากการ ธิปไตยใต้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต โดยสามารถ ดำเนินการตามพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาความผิดและประพฤตินิยมชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๓๓ และตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๕๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๕๒/๑

ย่อหน้า ๘ บัญญัติว่า “รัฐภาคีอาจพิจารณาความเป็นไปได้ในการกำหนดให้ผู้กระทำความผิด แสดงที่มาโดยชอบด้วยกฎหมายของทรัพย์สินที่มีการกล่าวหาว่าได้มาจากการกระทำความผิดเช่นว่า หรือ ทรัพย์สินอื่นซึ่งจะต้องถูกริบ ทั้งนี้ ภายในขอบเขตที่ข้อกำหนดนั้นสอดคล้องกับหลักการพื้นฐานของกฎหมาย ภายในของตน และตามหลักของกระบวนการพิจารณาของศาลและกระบวนการอื่น ๆ”

ปรากฏการเพิ่มเติมบทบัญญัติที่กำหนดข้อสันนิษฐานไม่เด็ดขาด (rebuttable presumptions) ในกระบวนการพิจารณาอื่นนอกเหนือจากการรับทรัพย์สินใต้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการ ธิปไตยและปราบปรามการทุจริต ตามพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาความผิดและประพฤตินิยมชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๓๗

ข้อบทที่ ๓๒ การคุ้มครองพยาน ผู้เชี่ยวชาญ และผู้เสียหาย

ย่อหน้า ๑ บัญญัติว่า “รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องดำเนินการที่เหมาะสมโดยเป็นไปตาม ระบบกฎหมายภายในของตนและภายใต้วิธีการของตนในการจัดให้มีการคุ้มครองที่มีประสิทธิภาพแก่พยานและ ผู้เชี่ยวชาญซึ่งให้คำเบิกความเกี่ยวกับความผิดที่กำหนดตามอนุสัญญานี้ และเท่าที่เหมาะสม แก่ญาติและบุคคลอื่น ที่เป็นผู้ใกล้ชิดของบุคคลนั้น ๆ ให้พ้นจากการแค้นเคืองหรือข่มขู่ที่อาจเกิดขึ้นได้”

ย่อหน้า ๓ บัญญัติว่า “รัฐภาคีต้องพิจารณารวมทำความตกลงหรือข้อตกลงกับรัฐอื่น ๆ ในการย้ายที่อยู่ของบุคคลที่อ้างถึงในย่อหน้า ๑ ของข้อนี้”

เป็นเรื่องการส่งเสริมมาตรการคุ้มครองพยานและการจัดทำความตกลงสำหรับการย้ายที่อยู่ ระหว่างประเทศเพื่อคุ้มครองพยาน ไม่อยู่ในภารกิจของศาลยุติธรรม

ย่อหน้า ๕ บัญญัติว่า “ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายภายในของตน รัฐภาคีแต่ละรัฐต้อง เปิดโอกาสให้มีการนำเสนอ และพิจารณาความเห็นและข้อห่วงกังวลของผู้เสียหายในขั้นตอนที่เหมาะสมของ กระบวนการพิจารณาความอาญาต่อผู้กระทำความผิด ในลักษณะที่ไม่กระทบต่อสิทธิในการต่อสู้คดี”

มีกฎหมายบัญญัติสนับสนุนให้ผู้เสียหายแสดงความเห็นหรือข้อกังวล เมื่อผู้เสียหายไม่ได้ เป็นพยานตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๓๑ มาตรา ๑๓๒ และมาตรา ๑๓๓

ในข้อบทที่ ๓๗ ความร่วมมือกับหน่วยงานบังคับใช้กฎหมาย

ย่อหน้า ๑ บัญญัติว่า “รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องดำเนินการที่เหมาะสมในการสนับสนุนให้ บุคคลที่มีส่วนร่วมหรือได้ร่วมในการกระทำความผิดที่กำหนดตามอนุสัญญานี้ให้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ แก่เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจเพื่อความมุ่งประสงค์ในการสืบสวนสอบสวนและใช้เป็นพยานหลักฐาน และในการจัดหา ให้ซึ่งความช่วยเหลือด้านข้อเท็จจริงและความช่วยเหลือเป็นรายกรณี แก่เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจซึ่งอาจมีส่วนช่วย ในการสืบไปซึ่งสิทธิในทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดของผู้กระทำความผิดและในการไต่กลับคืนซึ่ง ทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดนั้น”

มีกฎหมาย...

มีกฎหมายส่งเสริมให้ผู้กระทำความผิดให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลในกระบวนการยุติธรรม ในคดีทุจริต ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๓๔ มาตรา ๑๓๕

ย่อหน้า ๒ บัญญัติว่า “รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องพิจารณาจัดให้มีความเป็นไปได้ ในกรณีที่ เหมาะสมในการลดหย่อนโทษให้แก่ผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดซึ่งให้ความร่วมมืออย่างสำคัญในการสืบสวน สอบสวนหรือการฟ้องคดีเกี่ยวกับความผิดที่กำหนดตามอนุสัญญานี้”

ไม่ปรากฏกฎหมายที่อนุญาตให้มีการลดหย่อนโทษสำหรับผู้ให้ความร่วมมือในชั้นสืบสวน สอบสวน หรือการฟ้องคดี แต่มีเหตุบรรเทาโทษในคดีอาญาทั่วไปตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๗๘ กรณีที่ผู้กระทำความผิดให้ความรู้แก่ศาลอันเป็นประโยชน์แก่การพิจารณา

ในข้อบทที่ ๔๑ ประวัติการกระทำผิดทางอาญา

บัญญัติว่า “รัฐภาคีแต่ละรัฐอาจรับเอามาตรการทางนิติบัญญัติ หรือมาตรการอื่นที่อาจจำเป็น ภายใต้เงื่อนไขและเพื่อความมุ่งประสงค์ตามที่เห็นสมควรในการนำคำพิพากษาค้างก่อนใด ๆ ในอีกรัฐหนึ่งของ ผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดมาพิจารณาเพื่อความมุ่งประสงค์ในการใช้ข้อมูลข่าวสารเช่นว่าในการดำเนินคดีอาญา ที่เกี่ยวข้องกับความผิดที่กำหนดตามอนุสัญญานี้”

ปัจจุบันยังไม่มีกฎหมายกำหนดให้ต้องนำคำพิพากษาของรัฐอื่นมาพิจารณาในกระบวนการ พิจารณาความอาญาในคดีทุจริต แต่คู่ความสามารถนำเสนอคำพิพากษาของศาลต่างประเทศเข้าสู่กระบวนการ พิจารณาในฐานะเป็นพยานหลักฐานชั้นหนึ่ง อย่างไรก็ตามในหลักเกณฑ์การรับฎีกาตามพระราชบัญญัติ วิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๔๖ (๗) ประกอบข้อบังคับ ของประธานศาลฎีกาว่าด้วยวิธีการดำเนินคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติมข้อ ๓๕ (๒) กำหนดให้ในการมีคำสั่งเรื่องการขออนุญาตฎีกาให้พิจารณาว่าข้อกฎหมายในคำพิพากษาหรือคำสั่งที่ฎีกานั้น สอดคล้องกับความตกลงระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันกับประเทศไทยหรือไม่ด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายเผ่าพันธ์ ขอบน้ำตาล)

รองเลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม ปฏิบัติราชการแทน

เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม

สำนักกฎหมายและวิชาการศาลยุติธรรม

ส่วนกฎหมายและความร่วมมือระหว่างประเทศ

โทร. ๐ ๒๕๔๑ ๒๘๖๑ โทรสาร ๐ ๒๕๑๒ ๘๔๕๓

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : saraban@coj.go.th